

IS HOCCASCAUTE HOOGCASTEREN ?

Met enige schroom waag ik me op het gladde ijs van taalkundige problemen met onderstaande opmerking betreffende de naam Hoccascaute, die door deskundigen, o.a. nog in het vorige nummer door N. P. SPRENGER DE ROVER, met de naam Hoxent wordt geïdentificeerd.

Nog gevaarlijker wordt deze poging als de botte schaatsen van een zeker chauvinisme in het geding komen! Desniettegenstaande zou ik gaarne uiteen willen zetten, waarom ik het reeds befaamde Hoccascaute uit het zogenaamde testament van St. Willibrord in verband breng met Hoogcasteren onder Hoogeloon.

Als 'n eerste argument hiervoor gebruik ik een uitspraak van Sprenger de Rover. „De naam Hoccascaute (samengesteld uit Hocca- en -scaute) zou thans Hocschote, Hocshoot of Hocschot luiden.” 1) Via „-schot tot -sent” komt Sprenger de Rover dan tot Hoxent. De „uitgang” **ca** is spoorloos verdwenen. Om tot Hoogcasteren te komen is deze liquidatie echter niet nodig: laten we het dus bij Hoccaschot houden. Inderdaad lijkt dit nog niet veel op Hoogcasteren. We kunnen echter te rade gaan bij oudere vormen van Hoogcasteren (wat ten opzichte van Hoxent in genoemd artikel werd verwaarloosd, terwijl juist een oudere vorm, bijvoorbeeld als „Hokschot” geschreven, de verklaring aannemelijk zou hebben gemaakt).

Helaas is een uitgang -schot ook voor Hoogcasteren niet bekend. Wel echter het eerste gedeelte van het woord Hoccascaute. In een oorkonde der abdij Tongerlo uit 1304 staat Hoogcasteren namelijk geschreven als Hockasterle. 2) Het eerste gedeelte van het woord Hoccascaute is hiermee „in ere hersteld”. Rest: -terle.

Teruggaande nu naar Hoccaschot, komt men verder. Moet Sprenger de Rover voor de uitspraak -sent voor -schot zijn vergelijkingsmateriaal uit de Peel halen (terwijl hij zelf toegeeft, dat de ontwikkeling in verschillende

1) Brab. Heem V (1953), pag. 8.

2) M. A. ERENS, De Oorkonden der abdij Tongerlo, dl. II, pag. 110.

delen van Noord-Brabant anders verloopt), voor de uitspraak -ster(t) voor -schot geldt deze moeilijkheid niet: het bij Hoogcasteren gelegen gehucht Lanschot en de Lanschotse heide (onder Vessem) worden namelijk algemeen uitgesproken als Lansterd en Lansterse heide.

Voor de naam Hoccaschot zou een dergelijke ontwikkeling tot resultaat hebben: Hoccasterd en Hoccasterdse heide.

Onder invloed van het nabijgelegen (Kerk-) Casteren (1571: Casterle 3)) is een vorm als Hoog-Casteren verklaarbaar. Deze hypothese wordt gesteund door het feit dat volgens F. SMULDERS, de abdij Echternach zeer waarschijnlijk bezittingen heeft gehad te Hoogcasteren. 4)

Een andere aanwijzing is nog te vinden in de volgorde, die het testament van St. Willibrord aanhoudt door na Heopurdum (Hapert) en Hulislaum (Hulsel) aanstonds de schenking te Hoccascaute te vermelden. Hoewel eigenlijk een afzonderlijke acte, wordt deze laatste er toch aan vastgekoppeld. Wanneer met de laatste naam Hoogcasteren zou bedoeld zijn, dan is deze verbinding heel goed verklaarbaar door de geringe afstand tussen de drie genoemde plaatsen.

Ik geef toe, dat alle bovengenoemde aanwijzingen ten spijt hiermede niet onomstotelijk vast staat, dat men in de naam Hoccascaute het onder Hoogloon gelegen Hoogcasteren moet zien, maar de mogelijkheid wenste ik in dit artikel eens nader onder ogen te zien.

GERRIT BEEEX.